

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1975/187
Karar Sayısı : 1975/203
Karar Günü : 3.11.1975

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN MAHKEME: İzmir Devlet Güvenlik Mahkemesi.

İTİRAZIN KONUSU: 26.6.1973 günlü, 1773 sayılı “Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun”un 9. maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi T.C. Anayasası’nın 32. ve 136/1. ve son maddelerine aykırı görüldüğünden iptali istenilmiştir.

I. OLAY:

Sanıkların Türk Ceza Kanununun 64/1. maddesi yoluyla 201, 258, 71, 53, 36, 40 ncı maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istemiyle açılan kamu davasında; sanıkların avukatı, 1773 sayılı Kanun Mad: 9/1-B nin Anayasa aykırı olduğunu ileri sürmüş, Mahkeme itirazı ciddi görererek konu hakkında bir karar verilmesi için Anayasa Mahkemesine başvurmuştur.

II- İLK İNCELEME:

Anayasa Mahkemesi, İçtüzüğü’nün 15. maddesi uyarınca toplanmış ve yaptığı ilk incelemede, 26.6.1973 günlü, 1773 sayılı Kanunun 1. ve 6. maddelerinin iptallerine ve bu maddelerin iptalleri sonucu olarak artık uygulama yeri kalmayan öteki maddelerinin de iptallerine 6.5.1975 gününde Esas: 1974/35, Karar: 1975/126 sayı ile karar verilmiş olduğunu ve bu kararın 11.Ekim.1975 günlü, 15380 sayılı Resmî Gazete’de yayımlandığını saptamıştır. Bu nedenle konu üzerinde yeniden karar verilmesine yer kalmamıştır.

III- SONUÇ:

26.6.1973 günlü, 1773 sayılı “Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun”un tümü 6.5.1975 günlü, Esas: 1974/35, Karar: 1975/126 sayılı karar ile iptal edilmiş ve bu karar 11.Ekim.1975 günlü, 15380 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış bulunduğundan bu konuda yeniden karar verilmesine yer olmadığına Ahmet H.Boyacıoğlu’nun karşıoyu ile ve oyçokluğuyla;

3.11.1975 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Kâni VRANA	Şevket MÜFTÜGİL	İhsan ECEMİŞ

Esas Sayısı : 1975/187
Karar Sayısı : 1975/203

Üye

Ahmet AKAR

Üye

Halit ZARBUN

Üye

Ziya ÖNEL

Üye

Abdullah ÜNER

Üye

Ahmet KOÇAK

Üye

Şekip ÇOPUROĞLU

Üye

Muhittin GÜRÜN

Üye

Lûtfi ÖMERBAŞ

Üye

Hasan GÜRSEL

Üye

Ahmet Salih ÇEBİ

Üye

Nihat O.
AKÇAKAYALIOĞLU

Üye

Ahmet H. BOYACIOĞLU

KARŞIOY YAZISI

Bilindiği gibi Anayasa, Anayasaya aykırı hükümlerin yürürlükte kalmamaları, başka bir deyimle ayıklanmaları için “İptal davası” müessesesini kurmuştur (Madde: 149 ve G. madde 9/2). Bu müessesenin işleyişi soyut konularda genel nitelikte sonuçlar doğurur. İptal davası sonunda iptaline karar verilen hüküm, kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günde, iptalin yürürlüğe girmesi için kararda daha sonraki bir gün öngörülmüşse o günde kendiliğinden yürürlükten kalkar (Değişik madde: 152/2).

Anayasaya aykırılık iddialarını Anayasa Mahkemesine getirebilme yolunu mahkemelere açık tutan düzenin işleyebilmesi ise, ortada somut bir olayın yani görülmekte olan belli bir davanın bulunması, Anayasaya aykırılığı öne sürülen kanun hükmünün bu davada uygulanma durumunda olması, mahkemenin aykırılık iddiasını ciddi yani üzerinde durulmasını gerektiren bir ağırlıkta görmesi veya kendiliğinden bu hükmü Anayasaya aykırı bulması gibi koşulların gerçekleşmesine bağlıdır.

Esas Sayısı : 1975/187
Karar Sayısı : 1975/203

Anayasa koyucunun bu son derece dar çerçeveli düzenle göttüğü erek, “iptal davası” müessesesinin varlığına karşın her nasılsa yürürlükte kalabilmiş bir bölüm Anayasaya aykırı hükümler yüzünden belirli kişilerin belirli haksızlıklara uğramalarını önlemektir.

Diğer yandan Anayasanın değişik 151. maddesinde öngörülen yolun, 149. maddedekinin tersine Anayasa aykırılık konusunun soyut ve genel değil somut ve özel bir açıdan ele alındığının ve belirli olayları ve onların taraflarını ön plânda tuttuğunun bir başka kanıtı da mahkemelerden gelen Anayasaya aykırılık iddiaları üzerine verilmiş hükümlerin olayla sınırlı ve yalnız tarafları bağlayıcı olmasını yahut tıpkı iptal davası sonunda verilmiş kararlar gibi genel nitelikte etkiler yaratmasını Anayasanın Anayasa Mahkemesinin takdirine bırakmış olmasıdır.

26.6.1973 günlü 1773 sayılı “Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun”un tümü, Resmi Gazetede yayımlandığı günden bir yıl sonra yürürlüğe girmek üzere 6.5.1975 günlü, E: 1974/35, K: 1975/126 sayılı kararla iptal edilmiş ve bu karar 11.10.1975 günlü, 15380 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmış bulunduğu için, ilk incelemenin yapıldığı tarihte kanunun özellikle itiraz konusu 9. maddesinin 1. fıkrasının B bendinin yürürlükte olduğu açıktır.

Anayasa Mahkemesine 152. madde ile tanınan “olayla sınırlı ve yalnız tarafları bağlayıcı” karar alma yetkisinin kullanılabilip kullanılamıyacağını, bu yetkinin kullanılması koşullarının bulunup bulunmadığını saptayabilmek için esasın incelenmesine karar verilmek gerekir.

Bu nedenle, ilk inceleme evresinde, bu konuda yeniden karar verilmesine yer olmadığı yolundaki çoğunluk görüşüne bu bakımdan karşıyım.

Üye

Ahmet H. BOYACIOĞLU